

Československá meteorologická společnost
při Československé akademii věd
Praha

I N F O R M A Č N Í   V Ě S T N Í K

pro členy společnosti

Praha 1961

Číslo 5

Za obsah odpovídají :
dr. František Rein,
CSC Karel Bayer

Zprávy o činnosti předsednictva a hlavního výboru ČSMS.

Dne 4.11. 1960 se konala schůze předsednictva ČSMS za nepřítomnosti ochuravělého předsedy prof.dr. M.Končeka. Předsednictvo se zabývalo především otázkou založení pobočky v Brně a usneslo se doporučit přípravnému výboru pobočky, aby svolal ustavující schůzi pobočky a provedl volby jejího výboru s tím, že ustavení, schválení jednacího řádu a potvrzení zvolených funkcionářů provede ve smyslu stanov ČSMS hlavní výbor na svém příštím zasedání.

Kromě toho se zabývalo předsednictvo přípravou druhého valného shromáždění ČSMS a novými volbami hlavního výboru a usneslo se doporučit příslušné návrhy hlavnímu výboru. Dále vyslechlo předsednictvo zprávu vědeckého sekretáře o činnosti ČSMS a zprávu hospodáře o finanční situaci a účetní revisi provedené orgány úřadu presidia ČSAV v rámci plánovaných kontrol.

Dne 13. 12. 1960 se sešel hlavní výbor ČSMS. Jednání se pro nemoc nezúčastnil prof.dr. M. Konček, pro služební zaneprázdnění pak prof. dr. K. Bobek (předs. skup. bioklim.), prof. Dřevíkovský a inž. Krečmer. Zasedání zahájil a řídil místopředseda ČSMS prof.dr. A. Gregor.

Byly projednány došlé přihlášky ke členství do ČSMS. Po projednání byli za členy ČSMS přijati tito soudruzi, jejichž přihlášky došly do 13.12. 1960 :

J. Barbořík	RNDr L. Háza	Ing. K. Krontorád
J. Bednařík	MUDr E. Heintl	MUDr J. Kučera
MUDr V. Beran	prof.dr.J.Hensel	F. Kůžilek
K. Brůža	Z. Hodinková	J. Kylar
J. Brychta	MUDr J. Hupka	M. Kync
A. Bukva	Ing. J. Jelínek	MUDr J. Lavička
E. Černý	O. Kamenová	MUDr S. Nevole
MUDr J. Černý	J. Kaválek	prof.dr. J. Pelíšek
J. Čulík	MUDr J. Kolesár	B. Petr
J. Flux	J. Kolšovský	Ing. V. Pevný
Z. Gryc	V. Král	M. Procházka

N. Proksová	RNDr J. Starý	MUDr J. Velický
RNDr A. Papež	J. Strachota	Š. Vlček
E. Přibáň	MUDr J. Šrůtek	J. Vrána
V. Rezek	A. Tichý	RNDr L. Zapletal
V. Seifert	K. Vašíček	V. Zeman
Ing. I. Uhrecký	L. Graffe	J. Zouhar

ČSMS se tak rozrostla o dalších 52 členů, takže celkový počet členů ke konci roku 1960 činí 273.

Byla projednána též kolektivní přihláška pobočky Čs. společnosti zeměpisné v Opavě. Bylo konstatováno, že stanovy ČSMS nepřipouštějí členství právnických osob. Z toho důvodu bude zmíněné pobočce doporučeno, aby se zájemci z jejích řad hlásili jednotlivě za členy ČSMS, jak se již v jednom případě stalo.

Vědecký sekretář informoval o činnosti ČSMS, o pořádaných přednáškách, o založení pobočky ČSMS v Brně a o založení skupiny meteorologické fotografie (viz zprávu v odst. "Oznámení členům"). Po zprávě se rozvinula živá a ostrá diskuse, v níž vystoupil s. V. Čejka s výtkami proti ustavení brněnské pobočky a proti jednání vědeckého sekretáře hlavního výboru s tímto ustavením souvisejícím. Po vysvětlení se strany vědeckého sekretáře, akademika V. Nováka a doc. M. Noska vzal své výtky zpět.

Sekretář terminologické komise dr. O. Satrapa pak přednesl zprávu o reorganizaci a činnosti komise. Podle ní je naděje, že základní sborníkový fond odborných výrazů bude shromážděn v roce 1961.

Hlavní výbor se pak věnoval obšírně přípravě 2. valného shromáždění ČSMS. Bylo usneseno zejména :

1. pořádat valná shromáždění postupně v různých místech ČSSR tak, aby nebyla lokálně preferována žádná početnější skupina členů,

2. druhé valné shromáždění se bude konat v r. 1961 v Praze, a to buď v jarních nebo v podzimních měsících ;
3. počítá se s tímto programem :
  - a/ zpráva předsedy ČSMS o činnosti,
  - b/ zpráva hospodáře hlavního výboru,
  - c/ zpráva revisorů,
  - d/ diskuse ke zprávám,
  - e/ volba návrhové komise,
  - f/ plán činnosti nového hlavního výboru,
  - g/ volby hlavního výboru,
  - h/ různé,
  - i/ odborná přednáška,
4. po delší diskusi bylo z 20 pracovníků v meteorologii a příbuzných oborech vybráno podle stanov 16 pro návrh kandidátky v novém hlavním výboru ; hlavní výbor se usnesl seznámit s kandidátkou členstvo, aby se členové mohli k navrhovaným včas vyjádřit ; v návrhu kandidátky jsou jako členové hlavního výboru : prof. dr. Bobek, dr. Červený, prof.dr. A.Gregor, dr. Hrubeš, prof.dr. Konček, akad.V.Novák, dr.Rein a s. Zítek, jako náhradníci hlavního výboru pak CSc Bayer, s.Čejka,p.f., s. Molnár, doc.Nosek, CSc Smolen a jako revisoři s. Dřevíkovský, doc. Uhlíř ; jako 6. náhradníka hlavního výboru bylo na návrh vědeckého sekretáře usneseno vybrat na kandidátku některého z technických pracovníků HMÚ nebo dobrovolných meteorolog. pozorovatelů.

Hlavní výbor schválil rovněž ustavení skupiny meteorologické fotografie (prozatím přihlášeno 17 členů) a souhlasil s tím, aby s. Koldovský provedl volby výboru skupiny písemně, a aby členové skupiny udržovali vzájemný styk většinou písemně.

Ke konci schůze vyslechl a schválil hlavní výbor zprávu hospodáře a vzal na vědomí, že pro neplnění členských povinností byl ze seznamu členů vyškrtnut s. Husmann a s. Mesároš.

Ustavení pobočky ČSMS v Brně .

Dne 23. 11. 1960 se ve velké posluchárně katedry geografie přírodovědecké fakulty univ. J.E. Purkyně v Brně konala ustavující schůze pobočky ČSMS se sídlem v Brně a působností pro moravské kraje. Při této příležitosti žádáme členy, kteří patří do obvodu činnosti této pobočky, aby své přesné adresy ohlásili sekretáři pobočky doc. dr. Miloši Noskovi, katedra geografie, Janáčkovo nám. 2a, Brno.

Ustavující schůzi předsedal za přípravný výbor pobočky akademik V. Novák. Na schůzi byl prodiskutován a schválen plán činnosti a hospodaření pobočky na rok 1961 jakož i výbor pobočky v tomto složení :

předseda : akademik Václav Novák
místopředseda : pplk. Václav Čejka, prom.fys.
sekretář : doc. dr. Miloš Nosek
hospodář : kpt. dr. Zdeněk Procházka
referent pro přednáš. činnost : kpt. Zdeněk Tábořský, prom.fys.
člen výboru : ing. Vl. Havlíček
náhradníci : E. Quitt, prom.geogr.
                  npor. J. Tichý
revisoři : npor. Gryc
                  dr. J. Machyček
náhradník revisorů : S. Nečas, prom.geogr.

Předsednictvo ČSMS při ustavující schůzi zastupoval vědecký sekretář hlavního výboru.

Přednášková činnost ČSMS.

V podzimních měsících uspořádala ČSMS tyto přednášky :

doc.dr. St. Brandejs : Měření srážek radiolokátorem
(předneseno v Praze dne 31.10.1960)

M. Koldovský : Diskusní večer o meteorologické fotografii
(předneseno v Praze dne 14.11. 1960)

CSc V. Vítek : K otázce produkce studeného vzduchu pod bouřkovými mraky (předneseno v Praze dne 28.11. 1960)

dr. F. Rein : Námraza ve středních nadmořských výškách
(předneseno 23.11. 1960 v Brně při ustavující
schůzi pobočky ČSMS)

Zprávy ze Slovenské skupiny ČSMS v Bratislavě

Za II. polrok 1960 mala Slovenská skupina ČSMS v Bratislave jednu výborovú schôdzu a dve riadne členské schôdze.

Na výborovej schôdzi dňa 15.IX. prejednal sa plán činnosti na posledný štvrtrok 1960 a uvažovalo sa o príprave výročnej členskej schôdze. Na riadnej členskej schôdzi dňa 30.IX, 1960 prednášal Dr. J. Podzimek o rozvoji čínskej meteorologickej služby, najmä o prácach z fyziky ovzdušia a o pokusoch s umelými zásahmi do vývoja mrakov pre vyvolanie zrážok. Prednášku doplnil premietaním filmu zo svojej cesty po Číne, doplnil ju tiež diapozitívami. K prednáške se rozvinula vyčerpávajúca diskusia, zpráva Dr. J.Podzimka bola vypočutá s veľkým záujmom.

Na riadnej členskej schôdzi dňa 16.XI.1960 prednášal poľský hosť Zemepisného ústavu SAV Doc.Dr.M. Orlicz o niektorých zvláštnostiach klímy poľskej strany Tatier. Prednášku doplnil radom vyobrazení, na ktorých ukázal na zmenu teploty s výškou, na teplotné inverzie v podtatranskej kotline u Zakopaného a Nového Targu, na zmenu zrážok s výškou, na zrážkové inverzie a ich ročný chod. Prednášku vedúceho meteorologického observatória na Kasprowom Wierchu Doc.Dr. M.Orlicza vypočuli sme s veľkým záujmom. Prednášajúci v obsiahlej diskusii doplnil a ukázal na niektoré rozdiely v klíme na severnej a južnej strane Tatier.

Slovenská skupina ČSMS pokusila sa v novembri usporiadať exkurziu do jaskyne u Smoleníc s prednáškou o mikroklima jaskýň, no pre malý záujem členstva sa však táto exkurzia neuskutočnila.

Zprávy z Bioklimatologickej skupiny ČSMS.

Dne 15.9. 1960 sešlo se v Brně předsednictvo Bioklimatologickej skupiny ČSMS. O plnění plánu práce referoval jednátek skupiny dr. J. Matoušek; byla prohořořen otázka placení příspěvku do mezinárodní společnosti pro biometeorologii a bioklimatologii. Prohořořen

finanční plán Biokl. skupiny na r. 1961. Aby se zvýšila aktivita skupiny bylo navrženo dr. Novákem a ing. Pickou, aby v Bioklimatologické skupině byly vytvořeny 4 regionální podskupiny a to plzeňská, pražská, brněnská a bratislavská a jako jejich vedoucí byli doporučeni prof.dr. Bobek, ing. Picko, ing. Havlíček a dr. Intribus. Vytvořením regionálních podskupin byl sledován cíl, aby se veškerá činnost skupiny stala pružnější a mohly se řešit i užší výzkumné a pracovní problémy, které jsou omezeny na jednotlivá pracoviště či oblast. Konání každé akce podskupiny bude hlášeno včas jednatelem skupiny, který s programem seznámí i ostatní členy, aby se jednání té které podskupiny mohli účastnit i členové podskupiny jiné.

Dne 16.9.1960 se sešla v Brně III. řádná schůze Bioklimatolog. skupiny, na které s. ing. Havlíček proslovil referát O pedagogické a vědecko-výzkumné činnosti ústavu zemědělsko-lesnické meteorologie a biometeorologie a s. ing. Uhrecký referát O práci Biometeorologické observatoře VŠZ v Brně. K oběma referátům proběhla živá diskuse. V závěru schůze byli 3 nejzasloužilejší dobrovolní pozorovatelé a správci stanic Ústavu zemědělsko-lesnické meteorologie a biometeorologie v Brně odměněni a udělena jim čestná uznání.

Dne 5.12.1960 byla konána schůze předsednictva Bioklimatolog. skupiny ČSMS v Praze v Ústavu hygieny, na které bylo schváleno, aby byla zřízena centrální evidence československé bibliografie z oboru lékařské, zemědělské a lesnické bioklimatologie u jednatele skupiny. Členové zašlou separáty svých prací, příp. jejich citací do konce r. 1960 jednatelem dr. Matouškovi. Seznam prací bude otištěn v Informačním věstníku ČSMS a ke konci každého roku bude zaslán seznam nově publikovaných prací dr. S.W. Trompovi, sekretáři ISBB. Při každé nové publikaci zašle autor automaticky jednatelem separát své práce.

V r. 1961 uspořádá Bioklimatolog. skupina ČSMS následující schůze: v březnu pravděpodobně v Karlových Varech, na pracoviště KHES- odbor pro lázně, v červnu na pracovišti Výzkumného ústavu lesa a les.hospodářství ve Strnadlech. Ve třetím čtvrtletí schůzka nebude, vzhledem ke konání III. mezinárodní bioklimatologické konference v říjnu 1961 v Praze. Termín poslední schůze v roce 1961 nebyl ještě určen.

Do příští schůzky pořídí členové předsednictva s. ing. Krečmer s. ing. Picko, s. dr. E. Veselý, s. dr. Matoušek seznam časopisů domácích i zahraničních, které se zabývají bioklimatologií, aby z publikací v těchto časopisech mohly být pořizovány krátké referáty k uveřejnění v časopisech Čs. hygiena, Fysiatrický věstník (pro lékaře) a pro všechny ostatní odborníky skupiny v Meteorologických zprávách.

Dne 6.12.1960 se konala 4. pracovní schůze Bioklimatolog. skupiny ČSMS, na které pronesly své referáty doc. dr. K. Symon: Boj se znečištěním ovzduší z hlediska hygienika a problémy stanovení maximálně přípustných koncentrací škodlivin v ovzduší sídlišť, dr. V. Stružka : Provádění výzkumu v oboru znečištění ovzduší a doc. dr. K. Symon podal zprávu o průběhu II. mezinárodního bioklimatologického kongresu v září 1960. v Londýně. Dále promluvil dr. M. Hašek o sledování radioaktivity z hlediska biometeorologie a dr. Z. Ubl podal zprávu o výzkumu vlivu ovzdušných srážek na proces samočištění ovzduší.

Bonatá diskuse, která po referátech následovala ukázala na obtížnost této problematiky a byla v ní naznačena i cesta dalšího výzkumu.

Na závěr byla uspořádána prohlídka observatoře a pracovišť oddělení hygieny ovzduší a vody Hygienického ústavu.

Zpráva hospodáře za rok 1960.

Příjmy :

1/ Počáteční hotovost	13,30
2/ Členské příspěvky	1.875.-
3/ Dotace ČSAV	10.500.-
4/ Ostatní příjmy	<u>456.28</u>
	12.844.58

Vydání :

1/ Neosobní fond	2.536,50
2/ Materiálové zásoby	697,34
3/ Práce, služby a jiné výd.	862,08
4/ Cestovní výdaje	5.934,80
5/ Na r. 1961 se převádí	<u>2.813.86</u>
	12.844,58

Zápisné a členské příspěvky za rok 1960 zaplatilo 179 členů, tudíž příspěvky za tento tok ještě nezaplatilo 42 členů. Za rok 1959 dodatečně zaplatilo příspěvky a zápisné 18 členů.

Příložených složenek použijte laskavě k zaplacení členských příspěvků, příp. zápisného takto :

- 1/ Noví členové, přijatí v prosinci 1960, zaplatí 10 Kčs a 5 Kčs zápisného na rok 1961
- 2/ Členové, kteří v r. 1960 splnili členskou povinnost zaplatí 10 Kčs na rok 1961
- 3/ Členové ostatní nechť laskavě zaplatí příspěvky na rok 1961 a za rok 1960 ve výši 20 Kčs, příp. někteří (nově přijatí v červnu 1960) i zápisné 5 Kčs. Na složenke vyznačujeme příslušnou částku.

Žádáme všechny členy, aby v II. oddílu složenky laskavě vyplnili rubriku "Účel platby " např. přísp. 1961, nebo přísp. 1961 a záp., nebo přísp. 1960 a 1961, nebo přísp. 1960, 1961 a záp., příp. i jiné údaje. Můžete též použít rubu složenky ("Kreditní návěští-zpráva pro příjemce"), kde je více místa k rozepsání dat i částek. Dobré pak bude vpředu udělat značku ∇/∇ (obráť). Tyto poznámky jasně řeknou co platíte a velice usnadní evidenční a účetnické práce.

Oznámení členům.

Žádáme členy, kteří mají zájem o práci ve skupině meteorologické fotografie, aby se přihlásili u prozatímního sekretáře skupiny s. Milana Koldovského, Markovická 578, Hradec Králové III.

Dále žádáme členy, aby sekretariátu ČSMS hlásili změny adresy trvalého i přechodného bydliště. Chyby v evidenci nám ztěžují práci a znesnadňují zasílání informací členům.

Někteří členové a skupiny ČSMS se obrátily na předsednictvo s dotazem, mohou-li z titulu členství v ČSMS požádat Československou akademii věd o poskytnutí devisových prostředků na zaplacení členských příspěvků v zahraničních vědeckých společnostech.

Z rozhodnutí orgánů ČSAV vyplývá, že taková úhrada z prostředků ČSAV je zásadně možná pouze pro ty pracovníky, kteří jsou v přímém zaměstnaneckém poměru v některém z pracovišť ČSAV.